

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001506

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-05-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цейзер Тетяна Валеріївна

2. Tetyana V. Zeiser

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-2916-911X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 227

Назва наукової спеціальності: Терапія та реабілітація

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фізична терапія, ерготерапія

Дата захисту: 22-05-2026

Спеціальність за освітою: Фінанси і кредит

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 12825

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 77.03.53

Тема дисертації:

1. Фізична терапія юних спортсменів з порушеннями просторової організації тіла
2. Physical therapy of young athletes with disorders of spatial organization of the body

Реферат/анотація:

1. Актуальність теми. Сучасна інтенсифікація дитячо-юнацького спорту на тлі активного росту організму створює ризики для формування опорно-рухового апарату. Порушення просторової організації тіла (ПОТ) у юних черлідерів потребують науково обґрунтованих стратегій фізичної терапії, які б поєднували корекційний вплив із специфікою спортивної підготовки. Недостатня вивченість алгоритмів застосування засобів фізичної терапії для черлідерів-початківців зумовлює необхідність даного дослідження. Мета дослідження – науково обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність авторської технології корекції порушень ПОТ дівчат-черлідерів 7–8 років на етапі початкової підготовки. Наукова новизна одержаних результатів. Уперше науково обґрунтовано цілісну технологію корекції порушень ПОТ юних черлідерів, що базується на об'єктивізації біогеометричного профілю постави. Методологічним фундаментом є застосування Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і

підлітків (МКФ-ДП), що дозволило впровадити біопсихосоціальну модель у тренувальний процес. Це забезпечило можливість реалізації SMART-цілей, спрямованих на покращення функціональної мобільності та стабільності сегментів тіла в умовах специфічних спортивних навантажень. Уперше розроблено систему кількісних критеріїв оцінки зон ризику виникнення постуральних відхилень, визначено порогові значення інтегральної оцінки (12 балів для сагітальної, 10 – для фронтальної площин), що дозволяє диференціювати підходи фізичної терапії на ранніх етапах. Удосконалено зміст фізичної терапії через поетапну інтеграцію (адаптаційний, основний, підтримувальний етапи) гідрокінезотерапії, пропріоцептивного тренування та спеціальних стрибкових комплексів у структуру початкової підготовки. Доповнено дані про морфофункціональний статус черлідерів 7–8 років, ідентифіковано факторну структуру їхнього фізичного розвитку, де ключовими чинниками виступають диспропорція грудної клітки та асиметрія фронтальної площини. Результати дослідження. Проведене дослідження дозволило встановити, що лише 23,1% дівчат-черлідерів мають нормативну поставу. У 76,9% респондентів діагностовано порушення ПОТ: сутулість (30,8%) та сколіотичну поставу (46,1%). Антропометричний скринінг підтвердив домінування астеничного типу тілобудови, що корелює з високим зростом та дефіцитом м'язового корсета. Експериментальна верифікація авторської технології виявила наступні закономірності: Динаміка біогеометричного профілю (сагітальна площина): у підгрупі з сутулою поставою зафіксовано статистично достовірне ($p < 0,01$) покращення інтегральної оцінки сагітальної площини: медіана зросла з 9,5 до 11,5 бала. Особливо ефективним виявився вплив на положення голови та вертикальність тулуба: верхній кuartиль показника змістився у бік нормативних значень, що свідчить про успішну корекцію протракції голови, характерної для юних спортсменок. Динаміка біогеометричного профілю (фронтальна площина): найбільш виражений терапевтичний ефект спостерігався у групі зі сколіотичною поставою. Застосування диференційованої гімнастики та гідрокінезотерапії призвело до вирівнювання положення плечового поясу: медіана симетричності надпліч та нижніх кутів лопаток зросла з критичного 1,0 бала до цільових 3,0 бала ($p < 0,01$). Важливим результатом є гармонізація трикутників талії, де медіана зросла до 2,0 бала ($p < 0,05$), що вказує на стабілізацію таза та усунення латерального зміщення центру мас. Інтегральна оцінка та факторні зв'язки: загальний інтегральний показник біогеометричного профілю постави за шкалою В. Кашуби у всій експериментальній вибірці продемонстрував ріст медіани до 21,0 бала ($p < 0,01$). Це відповідає якісному переходу від «помірних порушень» до «стану, близького до норми». Факторний аналіз після впровадження технології показав переструктурування домінуючих факторів: якщо на початку дослідження першорядне значення мали чинники асиметрії, то наприкінці – чинники загальної соматичної пропорційності та силової витривалості м'язів-стабілізаторів. Статистична надійність: обчислення за критерієм Вілкоксона підтвердило, що отримані зміни не є випадковими ($p < 0,01$). Хоча показники кута нахилу таза та постановки стоп продемонстрували менш виражену динаміку (зріст лише на рівні тенденції, $p > 0,05$), загальна корекційна спрямованість технології визнана високоефективною. Висновки. Впровадження технології на основі МКФ-ДП забезпечило достовірне покращення ПОТ у 7–8-річних черлідерів. Статистично підтверджена корекція асиметрій у фронтальній та сагітальній площинах доводить доцільність використання засобів фізичної терапії як невід'ємної складової системи спортивної підготовки для збереження здоров'я та профілактики хронічних травм ОРА.

2. The modern intensification of children's and youth sports, occurring against the backdrop of active body growth, creates significant risks for the formation of the musculoskeletal system. Disorders of the spatial body organization (SBO) in young cheerleaders require scientifically grounded physical therapy strategies that combine corrective influence with the specifics of sports training. The insufficient study of algorithms for applying physical therapy tools for beginner cheerleaders determines the necessity of this study. The aim of the study is to scientifically substantiate and experimentally verify the effectiveness of the author's technology for correcting SBO disorders in 7–8-year-old girl cheerleaders at the stage of initial training. Scientific novelty of the obtained results. For the first time, a comprehensive technology for correcting SBO disorders in young cheerleaders has been scientifically substantiated, based on the objectification of the biogeometric posture profile. The methodological foundation is the application of the International Classification of Functioning, Disability and

Health for Children and Youth (ICF-CY), which allowed for the implementation of a biopsychosocial model into the training process. This provided the possibility of implementing SMART goals aimed at improving the functional mobility and stability of body segments under conditions of specific sports loads. For the first time, a system of quantitative criteria for assessing risk zones for the occurrence of postural deviations has been developed; threshold values of the integral assessment were determined (12 points for the sagittal plane, 10 – for the frontal plane), which allows for differentiating physical therapy approaches at the early stages. The content of physical therapy has been improved through the step-by-step integration (adaptation, main, and maintenance stages) of hydrokinesitherapy, proprioceptive training, and special jumping complexes into the structure of initial training. Data on the morphofunctional status of 7–8-year-old cheerleaders have been supplemented, and the factor structure of their physical development has been identified, where chest disproportion and frontal plane asymmetry act as key factors. The conducted research established that only 23.1% of girl cheerleaders have normal posture. In 76.9% of respondents, SBO disorders were diagnosed: stoop (30.8%) and scoliotic posture (46.1%). Anthropometric screening confirmed the dominance of the asthenic body type, which correlates with tall stature and a deficiency of the functional muscular corset. Experimental verification of the author's technology revealed the following patterns: Dynamics of the biogeometric profile (sagittal plane): In the subgroup with stooped posture, a statistically significant ($p < 0.01$) improvement in the integral assessment of the sagittal plane was recorded: the median increased from 9.5 to 11.5 points. The impact on head position and trunk verticality was particularly effective: the upper quartile of the indicator shifted toward normative values, indicating the successful correction of head protraction typical for young female athletes. Dynamics of the biogeometric profile (frontal plane): The most pronounced therapeutic effect was observed in the group with scoliotic posture. The application of differentiated gymnastics and hydrokinesitherapy led to the alignment of the shoulder girdle position: the median symmetry of the shoulders and the lower angles of the scapulae increased from a critical 1.0 point to target 3.0 points ($p < 0.01$). An important result is the harmonization of the waist triangles, where the median increased to 2.0 points ($p < 0.05$), indicating pelvic stabilization and the elimination of lateral displacement of the center of mass. Integral assessment and factor relationships: The general integral indicator of the biogeometric posture profile according to V. Kashuba's scale in the entire experimental sample demonstrated an increase in the median to 21.0 points ($p < 0.01$). This corresponds to a qualitative transition from "moderate disorders" to a "state close to normal." Factor analysis after the implementation of the technology showed a restructuring of the dominant factors: while at the beginning of the study, asymmetry factors were of primary importance, at the end, factors of general somatic proportionality and strength endurance of stabilizer muscles prevailed. Statistical reliability: Calculations using the Wilcoxon test confirmed that the obtained changes are not accidental ($p < 0.01$). Although the indicators of pelvic tilt angle and foot placement demonstrated less pronounced dynamics (growth only at the trend level, $p > 0.05$), the general corrective direction of the technology is recognized as highly effective.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Григус І. М., Цейзер Т. В. Просторова організація тіла юних спортсменів у дискурсивному полі наукового пізнання: аналітичний огляд наукових інформаційних джерел. Україна. Здоров'я нації. 2025. № 1 (79). С. 124–133.
- Григус І., Цейзер Т. Особливості морфологічного профілю юних черлідерів як передумова розроблення програми фізичної терапії. Health&Education. 2025. Вип. 2. С. 158–167.

- Григус І., Цейзер Т. Оцінювання фізичного розвитку юних черлідерів методом індексів. Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія. 2025. № 2. С. 11–19.
- Григус І. М., & Цейзер Т. В. Технологія фізичної терапії дівчат-черлідерів 7–8 років з порушеннями просторової організації тіла. Педагогічна Академія: наукові записки. 2025. № 25.
- Григус І. М., Цейзер Т. В., Касянчук В. М. Особливості біогеометричного профілю юних черлідерів з різними типами постави як передумова для розробки програм фізичної терапії. Rehabilitation and Recreation. 2025. Vol. 19. Iss. 3. P. 29–44.
- Григус Ігор, Цейзер Тетяна. Дослідження соматоскопічних та соматометричних характеристик дівчат-черлідерів 7-8 років. Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, терапії та реабілітації : матеріали VIII Всеукраїнської електронної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 29 травня 2025 р.) / за заг. ред. О. А. Шинкарук. К. : НУФВСУ, 2025. С. 19–21.
- Григус І., Цейзер Т. Соматометричні показники юних черлідерів. Біомеханіка спорту, оздоровчої рухової активності, фізкультурно-спортивної реабілітації: актуальні проблеми, інноваційні проекти та тренди : матеріали IV Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 12 червня 2025 р.). Київ : НУФВСУ, 2025. С. 30–32.
- Григус І. М., Цейзер Т. В. Фізична активність у програмах легеневої реабілітації. Українські медичні вісті. Нове в медицині : матеріали науково-практичної конференції (м. Острог, 2023 р.). 2023. Т. 14. № 1 (додаток). С. 36–37.
- Grygus Igor, Zeiser Tetyana. The Effectiveness of Physical Therapy Technology for Female Cheerleaders with Impaired Spatial Body Organization. Journal of Education, Health and Sport. 2026. Vol. 87. P. 69626.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U200755

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Григус Ігор Михайлович

2. Igor M. Grygus

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.33

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2856-8514

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Випасняк Ігор Петрович
2. Ihor P. Vypasniak

Кваліфікація: д. фіз. вих., професор, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4192-1880

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Асаулюк Інна Олексіївна
2. Inna O. Asauliuk

Кваліфікація: д. фіз. вих., професор, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8119-2726

Додаткова інформація: SCOPUS ID: 57208018726;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=XKgaEdcAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

Код за ЄДРПОУ: 02125094

Місцезнаходження: вул. Острозького, Вінниця, Вінницький р-н., 21100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Буховець Божена Олегівна
2. Boshzena O. Bukhovets

Кваліфікація: д. фіз. вих., доцент, 24.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2386-3995

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нагорна Ольга Борисівна

2. Olga B. Nahorna

Кваліфікація: д. фіз. вих., доц., 24.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9834-7851

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, Рівне, Рівненський р-н., 33028, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заклучні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ногас Анжела Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ногас Анжела Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Зінкевич Оксана Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна